

Advies in het kader van het evaluerend
ontwerpen voor de besluitvorming over de
woningbouwlocatie Amsterdam IJburg,
Stedenbouwkundig Programma van Eisen
Steigereiland

9 september 1998

039-62

commissie voor de milieueffectrapportage

Aan het bestuur van de Gemeente Amsterdam
t.a.v. ir. K.W. de Boer
directeur Dienst Ruimtelijke Ordening
Postbus 2758
1000 CT AMSTERDAM

uw kenmerk

uw brief
29 juni 1998

ons kenmerk
U482-98/Sc/nm/ab/039-63

onderwerp
tweede advies over IJburg in het kader
van het evaluerend ontwerpen, SPvE
Steigereiland

doorkiesnummer
(030) 234 76 00

Utrecht,
9 september 1998

Geacht bestuur,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies uit te brengen over het concept-Stedenbouwkundig Programma van Eisen Steigereiland in het kader van het zogenoemde evaluerend ontwerpen voor de woningbouwlocatie IJburg.

Hierbij bied ik u het gevraagde advies aan.

Dit advies is het tweede advies in het kader van het evaluerend ontwerpen voor IJburg. De Commissie gaat er -op grond van uw brief van 15 januari 1996- vanuit dat nog meer verzoeken om advies zullen volgen. Zij zal gaarne vernemen welke verdere stappen in de planontwikkeling voor IJburg daarvoor in aanmerking kunnen komen en op welke wijze u gebruik zult willen maken van de aanbevelingen in het onderhavige advies.

Hoogachtend,

ir. M.M.U. van Dis
voorzitter van de werkgroep evaluerend
ontwerpen IJburg-Amsterdam

Advies in het kader van het evaluerend ontwerpen voor de
besluitvorming over de woningbouwlocatie Amsterdam IJburg,
Stedenbouwkundig Programma van Eisen Steigereiland

uitgebracht aan het gemeentebestuur van Amsterdam door de Commissie voor de
milieueffectrapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. Evaluerend ontwerpen Woningbouwlocatie IJburg-Amsterdam,

de secretaris

drs. J.J. Scholten

de voorzitter

ir. M.M.U. van Dis

Utrecht, 9 september 1998

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding	1
2. Toetsingskader voor het advies	3
3. Toetsing van de milieuaspecten in het concept-stedenbouwkundig programma van eisen Steigereiland	4
3.1 Algemeen Oordeel	4
3.2 Toetsing per onderwerp aan de hand van het toetsingskader	5
3.2.1 De werking van het aquatisch ecosysteem en de reacties daarvan op de aanleg van de eilanden van IJburg	5
3.2.2 De mogelijkheden tot compenserende maatregelen voor natuurbouw in relatie tot de kenmerken van het aquatisch ecosysteem.	5
3.2.3 Het gebruik van het MPS	5
3.2.4 De analyse van de kans op falen van de sanering van het verontreinigde gebied op en langs de Diemerzeedijk en de maatregelen die de eventuele negatieve gevolgen daarvan voor de leefomgeving van IJburg kunnen tegengaan	6
3.2.5 De cultuurhistorische waarden binnen het plangebied van IJburg	7
3.2.6 De ontwikkelingen sedert de NvU en het SPvE voor het Haveneiland en de Rieteilanden	7
3.2.7 De waterstaatkundige veiligheid van het Steigereiland	7
3.2.8 De functie-indeling en ontsluiting van het Steigereiland, de modal split en de parkeermogelijkheden	7
3.2.9 De samenhang met de stedelijke en landschappelijke structuren rond het Steigereiland	8
3.2.10 De milieukwaliteit van het Steigereiland	9
3.2.11 De ecologie op het Steigereiland en in de omgeving	9

Bijlagen

1. Brief van de gemeente Amsterdam d.d. 15 januari 1996 aan de Commissie voor de m.e.r. met verzoek bij te dragen aan het proces van evaluerend ontwerpen voor de woningbouwlocatie IJburg
2. Antwoord van de Commissie voor de m.e.r. d.d. 19 februari 1996 aan de gemeente Amsterdam op de brief, vernoemd in bijlage 1
3. Verzoek van de gemeente Amsterdam d.d. 10 april 1996 aan de Ministers van VROM en LNV in te stemmen met de inschakeling van de Commissie voor de m.e.r. in het proces van evaluerend ontwerpen

4. Brief van de Minister van VROM, d.d. 25 april 1996 aan de gemeente Amsterdam met instemming tot inschakeling van de Commissie voor de m.e.r. in het proces van evaluerend ontwerpen
5. Verzoek van de gemeente Amsterdam d.d. 19 juni 1996 aan de Commissie voor de m.e.r. om advies uit te brengen over de eerste documenten die zijn verschenen in het kader van het proces van evaluerend ontwerpen
6. Verzoek van de gemeente Amsterdam d.d. 29 juni 1998 aan de Commissie voor de m.e.r. om advies uit te brengen over het Stedenbouwkundig Programma van Eisen Steigereiland in het kader van het proces van evaluerend ontwerpen
7. Brief van de projectgroep IJburg d.d. 2 september 1998 aan de Commissie voor de m.e.r. met aanvullende informatie voor de advisering.
8. Projectgegevens
9. Reactie van de gemeente Amsterdam d.d. 16 augustus 1996 op het advies van de Commissie voor de m.e.r. d.d. 13 augustus 1996

1. INLEIDING

Het gemeentebestuur van Amsterdam heeft in september 1996 besloten om de stad aan de oostzijde, in het IJmeer, uit te breiden met een gebied waar in totaal ca. 18.000 woningen kunnen worden gebouwd. Deze woningbouwlocatie, IJburg geheten, zal in fasen worden uitgevoerd door landaanwinning, deels door ophoging, deels door inpoldering. Voor de realisering van IJburg waren en zijn verschillende besluiten nodig die voor een deel met behulp van milieueffectrapportage (m.e.r.) tot stand kwamen en nog zullen komen. De m.e.r.-plichtige besluiten betreffen de planologische inpassing van de nieuwe woningbouwlocatie en de landaanwinning voor de verschillende eilanden waaruit IJburg zal bestaan: het Haveneiland, de Rieteilanden, het Steigereiland, het Strandeiland en het Buiteneiland.

Tijdens de beoordeling van het milieueffectrapport (MER) voor de tweede fase van IJburg en ook in het Planonderdeel IJburg van het project ROM-IJmeer werd ingezien dat de m.e.r.-procedures die werden uitgevoerd voor de verschillende m.e.r.-plichtige besluiten voor IJburg slechts momentopnamen vertegenwoordigen in de doorlopende dynamiek van het ontwerpproces voor de nieuwe woningbouwlocatie. Ook nadat de m.e.r.-plichtige besluiten zijn genomen, moeten nog belangrijke beslissingen worden genomen over milieuaspecten onder meer in de diverse stedenbouwkundige programma's voor de verschillende eilanden van IJburg. Het zogeheten evaluerend ontwerpen is het antwoord van de gemeente Amsterdam en de betrokken partijen in het project ROM-IJmeer op de geconstateerde discrepantie tussen het doorlopende ontwerpproces en de diverse m.e.r.'s als momentopnamen daarin. In het evaluerend ontwerpen komt elke planningsstap tot stand met behulp van een toetsing van de consequenties daarvan waaronder die voor het milieu.

De gemeente Amsterdam heeft per brief van 15 januari 1996 (zie bijlage 1 bij dit advies) aangegeven het op prijs te stellen indien de Commissie voor de milieueffectrapportage zou kunnen bijdragen aan het evaluerend ontwerpen door vrijwillige toetsingen van de milieuaspecten tijdens verschillende stappen in het ontwerpproces die volgen op de m.e.r.-plichtige besluiten over IJburg. Per brief van 19 februari 1996 (zie bijlage 2 bij dit advies) antwoordde de Commissie voor de m.e.r. positief te staan tegenover het verzoek van de gemeente Amsterdam. Omdat de gewenste inschakeling van de Commissie voor de m.e.r. geen onderdeel uitmaakt van de formele m.e.r.-procedure is daarvoor de instemming benodigd van de Ministers van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) en van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) als verantwoordelijken voor de correcte toepassing van het instrument m.e.r. Dit had tot gevolg dat de gemeente Amsterdam per brief van 10 april 1996 (zie bijlage 3 bij dit advies) de ministers van VROM en van LNV verzocht in te stemmen met de inschakeling van de Commissie voor de m.e.r. in het evaluerend ontwerpen. Per brief van 25 april 1996 (zie bijlage 4 bij dit advies) gaven de ministers de gevraagde instemming. Dit stelde de gemeente Amsterdam in staat om per brief van 19 juni 1996 (zie bijlage 5 bij dit advies) de Commissie voor de m.e.r. voor de eerste maal te vragen te adviseren bij het evaluerend ontwerpen betreffende de toetsing van de Nota van Uitgangspunten (NVU) "Ontwerp voor IJburg" en

het Stedenbouwkundig programma van eisen "Haveneiland en Rieteilanden" als eerste onderdeel van uitvoering van IJburg.

De Commissie voor de m.e.r. bracht de gevraagde advisering uit op 13 augustus 1996.

Per brief van 29 juni 1998 (zie bijlage 6 bij dit advies) verzocht de gemeente Amsterdam de Commissie voor de m.e.r. voor de tweede maal te adviseren in het kader van het evaluerend ontwerpen. Ditmaal betreft het verzoek het concept-Stedenbouwkundig programma van eisen (SPvE) voor het Steigereiland dat is gepland tussen het Haveneiland en het Zeeburgereiland.

Tijdens een gesprek met de Dienst Ruimtelijke Ordening van de gemeente Amsterdam op 3 september 1998 ontving de Commissie voor de m.e.r. aanvullende informatie betreffende de volgende onderwerpen:

- milieuzonering langs het tracé van de 380 KV leiding;
- werkprogramma milieumaatregelen IJburg;
- cultuurhistorische waarden binnen het plangebied van IJburg;
- ontwerp waterkeringen inzake overhoogtes waterkeringen;
- waterplan Haveneiland en Rieteilanden.

De Commissie kreeg daarbij het verzoek om deze aanvullende informatie bij de toetsing te betrekken (zie bijlage 7 bij dit advies). Met het oog op het eerder gemaakte verzoek van Amsterdam dat het advies uiterlijk 11 september ontvangen dient te zijn, is het de Commissie op deze korte termijn slechts gelukt de aanvullende informatie in het advies te verwerken betreffende de milieuzonering langs de hoogspanningsleiding, de cultuurhistorische waarden en het ontwerp waterkeringen. De aanvullende informatie over de beide resterende onderwerpen is te omvangrijk om in zo'n korte tijd te verwerken. Die informatie heeft de Commissie in dit stadium dus voor kennisgeving moeten aannemen.

De samenstelling van de werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. die het onderhavige advies opstelde is gelijk aan de werkgroep die het advies uitbracht over de Nota van Uitgangspunten en het SPvE voor het Haveneiland en de Rieteilanden. Deze werkgroep (zie bijlage 8 bij dit advies) treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies als 'de Commissie' aangeduid.

De opbouw van dit advies is als volgt. In hoofdstuk 2 wordt het toetsingskader gegeven dat ten dele is gebaseerd op het toetsingskader dat de Commissie hanteerde in haar advies van 13 augustus 1996 over de Nota van Uitgangspunten en het SPvE voor het Haveneiland en de Rieteilanden. In hoofdstuk 3 geeft de Commissie haar oordeel over het concept-SPvE voor het Steigereiland en in het bijzonder de milieuaspecten daarin met aanbevelingen voor verdere aandacht en uitwerking.

2. TOETSINGSKADER VOOR HET ADVIES

In het toetsingsadvies over de NvU en het SPvE voor het Haveneiland en de Rieteilanden d.d. 13 augustus 1996 formuleerde de Commissie een toetsingskader op basis waarvan de behandeling van de milieuaspecten in die beide documenten kon worden beoordeeld. Omdat deze aanpak goed beviel en ook omdat zij in lijn is met de systematiek van m.e.r., heeft de Commissie voor dit advies eveneens eerst een toetsingskader opgesteld. Zij grijpt daarbij terug op het toetsingskader in haar advies voor de NvU en het SPvE voor het Haveneiland en de Rieteilanden alsook op opmerkingen en aanbevelingen in andere toetsingsadviezen van de Commissie over MER'en voor IJburg (en met name die van 12 april en 16 september 1996).

Het toetsingskader voor het SPvE voor het Steigereiland omvat een algemeen deel en een deel dat specifiek het Steigereiland betreft.

In het algemene deel gaat het erom dat aan de hand van de daarin genoemde aspecten die ook ten dele worden genoemd in de NvU, Ontwerp voor IJburg kan worden nagegaan in hoeverre vordering is gemaakt in de nadere invulling van belangrijke leemten in kennis die geheel IJburg betreffen. Dit is in lijn met de reactie van het bevoegd gezag d.d. 16 augustus 1996 (zie bijlage 9 bij dit advies) op het toetsingsadvies van de Commissie van 13 augustus 1996 over de NvU en de SPvE Haveneiland en Rieteilanden. In die reactie laat de gemeente Amsterdam de Commissie weten dat zij te zijner tijd schriftelijk zal worden geïnformeerd over haar aanbevelingen voor de verdere planontwikkeling.

Met het specifieke deel helpt het toetsingskader in de beoordeling van de aandacht die in het SPvE is gegeven aan het milieu in het ontwerp en de uitvoering van het Steigereiland.

Algemeen toetsingskader

- De werking van het aquatisch ecosysteem en de reacties daarvan op de aanleg van de eilanden van IJburg
- De mogelijkheden tot compenserende maatregelen voor natuurbouw in relatie tot de kenmerken van het aquatisch ecosysteem¹].
- Het gebruik van het milieuprestatiesysteem (MPS) als een manier van vastleggen van afspraken op het milieugebied die tijdens het evaluerend ontwerpen creatieve afwegingen, uitruilen van verschillende aspecten en optimalisaties mogelijk maakt.
- De analyse van de kans op falen van de sanering van het verontreinigde gebied op en langs de Diemerzeedijk en de maatregelen die de eventuele negatieve gevolgen daarvan voor de leefomgeving van IJburg kunnen tegengaan.
- De cultuurhistorische waarden binnen het plangebied van IJburg en de mogelijkheid van aanwezigheid van oude bewoningsresten en belangrijke historische scheepswrakken.

1 Het Eemmeer, het Goomeer en het IJmeer zijn op 18 november 1994 aangewezen door de minister van LNV als EG-Vogelrichtlijngebied. Tevens is het IJmeer aangeduid als 'Important Bird Area' in een studie voor de EG door de International Council for Bird Preservation in 1989. Op grond daarvan zou de beschermingsformule van de EG-Vogelrichtlijn van toepassing kunnen zijn. In die formule is compensatie verplicht van natuurwaarden die verloren gaan als gevolg van de ingreep.

Specifiek toetsingskader voor het Steigereiland

- De ontwikkelingen sedert de Nota van Uitgangspunten en het SPvE voor het Haveneiland en de Rieteilanden, waaronder de beslissing over het niet omhangen van de 380 kV leiding en de beslissing van de Gemeenteraad van Amsterdam tot ontwikkeling van het Zeeburgereiland tot woningbouwlocatie.
- De waterstaatkundige veiligheid van het Steigereiland en de verschillende woongebieden op het eiland.
- De indeling van het Steigereiland naar functies op inrichtingsniveau, de ontsluiting van het Steigereiland en de modal split alsook de parkeermogelijkheden voor bewoners en bezoekers.
- De samenhang met de stedelijke en landschappelijke structuren rond het Steigereiland (Zeeburgereiland, Haveneiland, IJmeer, Diemerzeedijk en Waterland).
- De milieukwaliteit van het Steigereiland inclusief de invloed daarop van effecten van andere activiteiten rondom het Steigereiland (de RWZI op het Zeeburgereiland, de A10; de sanering van de Diemerzeedijk, de 380 kV leiding).
- De ecologie op het Steigereiland alsook die van het binnenwater en de kustzone.

3. TOETSING VAN DE MILIEUASPECTEN IN HET CONCEPT-STEDENBOUWKUNDIG PROGRAMMA VAN EISEN STEIGEREILAND

3.1 Algemeen Oordeel

Het SPvE voor het Steigereiland wijkt op belangrijke onderdelen af van de NvU, Ontwerp voor IJburg van mei 1996. De oorzaken daarvoor zijn vermeld in de inleiding van het SPvE waar staat dat de uitgangssituatie en de context van het eiland sedert de NvU zijn gewijzigd.

Ten eerste is besloten het tracé van de 380 kV leiding die over het Steigereiland loopt te handhaven. Dit betekent dat in het ontwerp een honderd meter brede milieuzonering langs het tracé moet worden opgenomen waarin geen woonbebouwing mag worden gerealiseerd.^{2]}

Ten tweede heeft de gemeenteraad van Amsterdam besloten dat ook het Zeeburgereiland als woningbouwlocatie zal worden ontwikkeld. Dat houdt in dat het Steigereiland gezien moet worden als een schakel tussen de ontwikkelingen in IJburg en op het Zeeburgereiland. In haar advies van 13 augustus 1996 had de Commissie er op gewezen dat de aanwezigheid van het Zeeburgereiland een knelpunt vormt in de samenhang van IJburg met het bestaande stedelijke ge-

2 Op blz 30 van het SPvE staat dat deze zone gewenst is in verband met mogelijke gezondheidsrisico's ten gevolge van het electromagnetisch veld. Er bestaan verschillende studies naar mogelijke gezondheidsrisico's vanwege het electromagnetisch veld van hoogspanningsleidingen. De Commissie heeft geconstateerd dat deze studies zijn betrokken in de planvorming. De Commissie raadt aan de mogelijk nieuwe ontwikkelingen op dit punt te blijven volgen om mogelijke vragen over gezondheidsrisico's en de zonering langs de leiding onder toekomstige bewoners van het Steigereiland te kunnen beantwoorden.

bied (Amsterdam-Oost en het Oostelijk Havengebied). In het SPvE van het Steigereiland wordt een concept gepresenteerd dat dit knelpunt wegneemt.

De bewondering die de Commissie reeds in haar advies d.d. 13 augustus 1996 uitdrukte over de manier waarop IJburg is ingebed in zijn omgeving zowel in stedenbouwkundige als in landschappelijke zin, is na de bestudering van dit SPvE verder gegroeid. Ook de wijze waarop de beslissing om de 380 kV leiding niet te verhangen is vertaald in het herziene ontwerp van het Steigereiland heeft geleid tot een aantrekkelijk resultaat. Met name de inrichting van de Steigerdam en de Waterbuurt die liggen in het tracé van de 380 kV leiding getuigt van een praktische en creatieve benadering.

Naast dit algemene positieve oordeel heeft de Commissie ook kritische opmerkingen. Die behoren ten dele bij de onderwerpen die in het toetsingskader (paragraaf 2) van dit advies zijn aangegeven. Deze kritische opmerkingen zijn gepresenteerd in de navolgende paragraaf 3 van dit advies. Onder de kritische opmerkingen bevinden zich ook onderwerpen die de planvorming en het milieu van IJburg als geheel aangegaan. De Commissie wil daarmee voorkomen dat aspecten die geheel IJburg betreffen op de achtergrond zouden raken door de aanpak tijdens het evaluerend ontwerpen van presentatie van deelstudies over deelgebieden en deelonderwerpen van IJburg.

3.2 Toetsing per onderwerp aan de hand van het toetsingskader

3.2.1 De werking van het aquatisch ecosysteem en de reacties daarvan op de aanleg van de eilanden van IJburg

Het SPvE Steigereiland voegt aan dit onderwerp weinig nieuwe informatie toe behalve de gestelde ambitie dat de kwaliteit van het af te sluiten binnenwater niet slechter mag zijn dan die van het buitenwater. Uit nader onderzoek zal moeten blijken hoe dat gerealiseerd kan worden. Voor het overige verwijst de Commissie naar haar aanbeveling voor dit (en het volgende) onderwerp naar haar advies d.d. 13 augustus 1996 en ook naar paragraaf 3.2.10 van het onderhavige advies.

3.2.2 De mogelijkheden tot compenserende maatregelen voor natuurbouw in relatie tot de kenmerken van het aquatisch ecosysteem

Het SPvE Steigereiland presenteert voor dit onderwerp geen relevante nieuwe informatie.

3.2.3 Het gebruik van het MPS

In de NvU, Ontwerp voor IJburg is het principe van het Milieuprestatiesysteem (MPS) uiteengezet in termen van de ambitieniveaus en maatregelen die moeten leiden tot realisatie van die niveaus. Bij het vaststellen van de SPvE's voor de deelgebieden wordt ook het MPS vastgesteld met de vereiste scores volgens een puntensysteem. De bouwplannen zullen vervolgens bij indiening worden ge-

toetst aan de te behalen aantallen punten op vijf milieuthema's: water, verkeer en geluid, bouwen en grondstoffen, natuur en energie.

In de paragrafen 5.4 en 5.5 van het SPvE Steigereiland zijn deze thema's met hun ambitieniveaus in het MPS voor het Steigereiland behandeld. Voor sommige van deze deelthema's zijn de scores gekwantificeerd (b.v. voor het thema energie door middel van de vereiste energieprestatie op locatie en voor het thema duurzaam bouwen in de hoogte van het bedrag dat per woning minimaal geïnvesteerd dient te worden aan woninggebonden milieumaatregelen). Bij andere thema's zijn de ambitieniveaus in kwalitatieve zin aangegeven (b.v. voor het thema water is gesteld dat de goede waterkwaliteit van het af te sluiten binnenwater moet worden gewaarborgd). Dit verschil in de mate van uitwerking van ambitieniveaus voor de verschillende thema's wekt de indruk van onevenwichtigheid in het MPS. **De Commissie constateert dat de ambitieniveaus voor het MPS hoog gesteld zijn. Bij de realisatie daarvan zal een aantrekkelijke milieukwaliteit kunnen ontstaan. De maatregelen die nodig zijn om de ambitieniveaus te halen op het Steigereiland zijn in het SPvE in algemene zin aangegeven. Nader onderzoek en uitwerking zijn daarvoor nodig, zo staat op verschillende plaatsen in de hoofdstukken 5.4 en 5.5 van het SPvE Steigereiland geschreven. Het is de Commissie daarom nu nog niet mogelijk een oordeel uit te spreken over de haalbaarheid van de ambitieniveaus en de effectiviteit van de maatregelen om die niveaus te kunnen halen.**

De Commissie merkt hierbij verder op dat een tijdige uitwerking wenselijk is, opdat niet de ambitieuze voornemens van de gemeente Amsterdam onder druk van de tijd, vanwege een gebrek aan voldoende inzicht en mogelijk ook vanwege een gebrek aan financiële middelen in de realisatiefase alsnog teruggeschroefd moeten worden.

3.2.4

De analyse van de kans op falen van de sanering van het verontreinigde gebied op en langs de Diemerzeedijk en de maatregelen die de eventuele negatieve gevolgen daarvan voor de leefomgeving van IJburg kunnen tegengaan

Reeds in haar adviezen over de m.e.r. voor de planvorming van Amsterdam Nieuw-Oost (tussen 1983 en 1989) heeft de Commissie benadrukt dat de verontreiniging op en langs de Diemerzeedijk en de sanering daarvan van invloed zijn op het woon- en leefmilieu van de nieuwe woningbouwlocatie in het IJmeer. Het mogelijk falen van het saneringssysteem dat gekozen is voor de beheersing van het verontreinigde gebied op en langs de Diemerzeedijk houdt dus een potentieel effect in voor het woon- en leefmilieu van IJburg. In haar toetsingsadvies d.d. 16 september 1996 over het MER Landaanwinning IJburg, eerste fase gaf de Commissie een oordeel over de behandeling van het faalkansscenario in dat MER (voor de concessieverlening) en enkele bijbehorende documenten. De Commissie concludeerde in dat advies dat het faalkansscenario een goede en systematische kwalitatieve analyse geeft van de mogelijke factoren die kunnen leiden tot het vrijkomen van verontreinigingen. De kwantitatieve uitwerking tot en met de effectbeoordeling en de bijbehorende mitigerende maatregelen waren toen nog niet beschikbaar. De Commissie gaf in september 1996 daarom de aanbeveling om in het kader van het evaluerend ontwerpen de terugkoppeling

vanuit mogelijke faalwijzen naar maatregelen op technisch, organisatorisch en operationeel niveau te onderzoeken.

De Commissie heeft begrepen dat het in de bedoeling lag om tegelijkertijd met het concept van het SPvE Steigereiland dit laatste deel van de faalkansanalyse te presenteren. Het projectbureau IJburg liet echter weten dat dit toch niet mogelijk bleek te zijn maar dat het betreffende document later aan de Commissie zal worden voorgelegd voor beoordeling.

3.2.5 **De cultuurhistorische waarden binnen het plangebied van IJburg**

In het toetsingsadvies van 13 augustus 1996 in het kader van het evaluerend ontwerpen concludeerde de Commissie dat die elementen van de cultuurhistorie die zichtbaar en herkenbaar zijn in het landschap voldoende goed beschreven zijn. Dat gold niet voor het onderdeel van de cultuurhistorie dat behoort tot het bodemarchief. De tot dan toe gepresenteerde documenten besteedden daaraan geen aandacht.^{3]} De Commissie constateert dat het concept-SPvE Steigereiland ook geen informatie verstrekt over het bodemarchief en hoe bij de planvorming daarmee rekening is en zal worden gehouden. Naar aanleiding van deze constatering heeft de gemeente Amsterdam de Commissie geïnformeerd over de beslissing van de gemeente in februari 1997 om geen oudheidkundig bodemonderzoek te verrichten in het plangebied van IJburg. Deze beslissing kwam tot stand na overleg tussen de afdeling Archeologie van het Stedelijk Beheer Amsterdam en de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek te Amersfoort.

3.2.6 **De ontwikkelingen sedert de NvU en het SPvE voor het Haveneiland en de Rieteilanden**

Deze ontwikkelingen zijn in het SPvE Steigereiland aangegeven. Voor de bepaling van de milieubelasting op het Steigereiland en dus voor de uitwerking van het MPS zie ook paragrafen 3.2.3 en 3.2.10.

3.2.7 **De waterstaatkundige veiligheid van het Steigereiland**

De informatie in het SPvE paragraaf 5.1 over de ophoogmethode en de waterkeringen geeft geen aanleiding tot het maken van nieuwe opmerkingen. De Commissie vraagt wel aandacht voor de consequenties van mogelijke veranderingen in het peilbeheer van het IJsselmeergebied.

3.2.8 **De functie-indeling en ontsluiting van het Steigereiland, de modal split en de parkeermogelijkheden**

Op blz. 24 van het SPvE wordt de mogelijkheid van de vestiging van bedrijvigheid in milieucategorie III aan de westkant van het eiland in de geluidszone van de A10 gesuggereerd. De tekst geeft aan dat het bestemmingsplan IJburg uitsluitend categorie I en II bedrijven toestaat. Wat gaat er gebeuren?

3 In een inspraakreactie d.d. 14 september 1994 in het kader van de m.e.r. IJburg bepleitte de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek uitvoering van een archeologische vooronderzoek.

De Commissie wil de gemeente Amsterdam de suggestie geven om in de Waterbuurt een ambachtelijke “doe het zelf” scheepswerf in te richten waar met enige deskundige begeleiding “authentieke” schepen onderhouden, gerestaureerd en eventueel gebouwd kunnen worden. In Rotterdam is een dergelijke werf in de Oude Haven een groot succes gebleken en een trekpleister voor schippers en publiek.

Over het verkeer kunnen de volgende opmerkingen worden gemaakt:

- De loopafstand van de noordoostpunt van de Noordbuurt naar de enige tramhalte op het Steigereiland is nogal groot.
- De kruising van trambaan en verkeersweg om over te gaan van zijligging op het Zeeburgereiland naar middenligging op het Haveneiland is gesitueerd op de brug tussen het Steigereiland en het Haveneiland. Dat houdt in dat de tram in zijligging het Steigereiland passeert. Voor de auto-ontsluiting van de Noordbuurt is dit gunstig, omdat er bij de oostelijke aansluiting geen kruising van de trambaan optreedt.

Consequentie van het voorgaande is, dat er op de brug tussen het Steigereiland en het Haveneiland een kruising ligt. De weg is uitgevoerd als tweestrooksverbinding. In het SPvE Haveneiland is gesteld dat de route vanaf het Steigereiland wordt gesplitst in de stadsstraat en de boulevard. In het SPvE Steigereiland staan geen verkeersprognoses. Het lijkt nuttig te bezien of de capaciteit van de Steigerdam voor het autoverkeer in overeenstemming is met de verwachte intensiteit. Als er een file staat, kan de tram ook niet eenvoudig kruisen. **Het is aan te bevelen de verkeersprognoses te actualiseren om te kunnen nagaan of problemen op de brug tussen het Steigereiland en het Haveneiland zullen optreden.**

- De parkeernorm van één auto per woning inclusief bezoekers parkeren is laag en kan leiden tot sociale spanning. Dat merkte de Commissie reeds op in haar advies d.d. 13 augustus 1996 (blz. 5). Als er onvoldoende plaats is kan de norm verruimd worden ten koste van openbare ruimte, zo staat op blz. 29 van het SPvE Steigereiland. Op het Steigereiland lijkt alleen het wijkpark daartoe nog ruimte te bieden. **Het komt de Commissie voor dat het ambitieniveau van één auto per woning te laag is en dat het beter is direct met een hogere norm te rekenen en daarvoor voldoende ruimte te reserveren. Ook de gehanteerde parkeernorm voor bedrijven van één parkeerplaats per 125 m² bedrijfsvloeroppervlak lijkt aan de lage kant te zijn zeker; als die norm geldt inclusief bezoekers van de bedrijven.**
- De modal split voor IJburg die is aangegeven in de NvU en de betekenis daarvan voor het Steigereiland worden niet behandeld in het SPvE Steigereiland.
- De Commissie beveelt aan de ontwikkelingsmogelijkheden na te gaan voor vervoer over het water tussen IJburg en de omgeving.

3.2.9

De samenhang met de stedelijke en landschappelijke structuren rond het Steigereiland

De belangrijkste relaties voor het Steigereiland met de omgeving buiten IJburg zijn die met het Zeeburgereiland en met de Diemerzeedijk. In paragraaf 3.1. van dit advies is al aangegeven dat de beslissing om het Zeeburgereiland gedeeltelijk als woningbouwlocatie te ontwikkelen van positieve invloed is op de samenhang

in stedenbouwkundige en landschappelijke zin. De precieze betekenis van deze beslissing zal echter nog moeten blijken. **Het verdient aanbeveling de ontwikkelingen voor het Zeeburgereiland te betrekken in het evaluerend ontwerpen voor IJburg.**

De fietspadaansluiting tussen het Zeeburgereiland en de Diemerzeedijk als recreatiegebied is gunstig voor de samenhang.

3.2.10 **De milieukwaliteit van het Steigereiland**

De milieukwaliteit van het Steigereiland is in verschillende voorgaande paragrafen van dit advies aan de orde gesteld: paragrafen 3.2.3, 3.2.4 en 3.2.8. De verdere concretisering van de ambitieniveaus en de te treffen maatregelen voor de verschillende thema's en aspecten moet nog gebeuren in het kader van het MPS.

De belangrijkste aandachtspunten zijn:

- de waterkwaliteit in het af te sluiten binnenwater, die niet slechter mag zijn dan die van het buitenwater;
- de wijze waarop de toekomstige energievoorziening het hoge duurzaamheidsniveau van een EPL (Energieprestatie op locatie) van 7,2 zal kunnen bereiken;
- de beperking van de geluidsbelasting tot 51 dB(A) in de geluidszone van de A10 in het bewoonde westelijk deel van de Zuidbuurt;
- het voorkomen van geurbelasting op het Steigereiland door de Riolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) op het Zeeburgereiland. (Is de sanering van de RWZI zoals vermeld in het MER IJburg, tweede fase gebeurd of zal deze nog gebeuren?).

3.2.11 **De ecologie op het Steigereiland en in de omgeving**

De Commissie beveelt aan om bij de verdere planuitwerking voor IJburg in het algemeen en het Steigereiland de ecologische ambities duidelijk te relateren aan de belangen die met natuur op een bepaalde plek verbonden kunnen zijn. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen belangensferen op verschillende schaalniveaus:

- a. Het belang van een plek als habitat voor het voortbestaan van (onder)soorten. Voor het Steigereiland is dit niet aan de orde.
- b. Het belang van een plek als (potentieel) broed-, fourageer-, rui-, doortrek- en/of overwinteringsgebied voor migrerende diersoorten. Rond het Steigereiland betreft dit met name watervogels, op het Steigereiland zelf lijken er goede mogelijkheden te zijn voor (gier)zwaluwen en andere vogels van stenige milieus, wanneer de mogelijkheden hiertoe van meet af in het ontwerp worden meegenomen.
- c. Het belang van een plek als schakel in het ecologisch functioneren van een groter gebied. Bij het Steigereiland betreft dit vooral de oevergebieden.
- d. Het belang van een plek voor de natuurbeleving van ter plekke wonende, werkende en recreërende mensen. Dit belang valt voor een deel samen met de belangen a, b en c, maar heeft daarnaast ook geheel eigen aspecten.

Voor elk van deze belangensferen kan een reeks van ambitieniveaus worden geformuleerd, waarbij het hoogste ambitieniveau steeds correspondeert met een maximale bijdrage aan het betrokken belang. Zo zal het hoogste ambitieniveau voor

een plek waar belangensfeer 'd' domineert, niet zozeer liggen in een zo hoog mogelijke biodiversiteit of in de aanwezigheid van zo veel mogelijk zeldzame en kwetsbare planten en dieren, als wel in een maximale directeikbaarheid voor een breed publiek. Vooral vormen, kleuren, geuren en geluiden zijn daarbij belangrijk.

In tabel 1 van bijlage 2 wordt de suggestie gewekt dat bij de ontwikkeling van natuur van type 3 een landschapsarchitectonische opgave niet aan de orde is. Dit is in het licht van recente vakdiscussies over dit onderwerp moeilijk staande te houden. Ook dit type van natuur kan zich ontwikkelen binnen uiteenlopende vormgevingsconcepten, die er uiteenlopende functies en betekenissen aan kunnen verlenen.

Voorts kunnen, zeker op deze locatie, vraagtekens worden gezet bij de in tabel 1 van bijlage 2 benadrukte voorkeur voor 'inheemse soorten'. Het begrip 'inheemse soorten' als zodanig is ecologisch omstrepen, in grootschalige en open aquatische systemen is het in ieder geval vrijwel onhanteerbaar, en gelet op de in een stedelijke omgeving nu eenmaal dominerende on-inheemsheid van de aanhechtingspunten voor natuur lijkt het meer de moeite waard te zijn om de leefomstandigheden te optimaliseren voor organismen die zich daar goed kunnen handhaven (ongeacht hun herkomst).

Tegen deze achtergrond wordt hierna ingegaan op vier vragen.

1. In hoeverre worden de ecologische potenties op het schaalniveau van de locatie zelf benut door de voorgestane stedenbouwkundige invulling?

Het verdient aanbeveling om met name de ontwikkeling van de droge groengebieden nog eens kritisch te bezien. Daarnaast zou het scheppen van condities voor een aantrekkelijke wilde flora en fauna op en aan gebouwen, in dit SPvE niet hebben misstaan. De natuur van stenige milieus kan even belangwekkend zijn als die van groengebieden, maar dat vraagt wel de intentie om dit expliciet bij het concrete ontwerpen te betrekken.

2. In hoeverre worden voorwaarden geschapen om (de oevers van) het Steigereiland een bijdrage te laten leveren aan de verschillende mogelijke toekomstige ecologische ontwikkelingen van het IJmeer als geheel?

In de oorspronkelijke plannen werd verwachtingsvol opgegeven over de diversiteit aan oevermilieus die zou ontstaan doordat particuliere tuinen aan het water extensief gebruikte flauwe buitentaluds zouden krijgen, en daardoor een soort ecologisch interessante rafelrand zouden worden. Daarvan wordt nu weinig teruggevonden.

De Commissie heeft begrepen dat hieraan in het Onderwaterplan nadere invulling zal worden gegeven.

In hoeverre beperkt het SPvE mogelijke ecologische ontwikkelings-opties voor het IJmeer als geheel?

3. De onzekerheden over de toekomstige ontwikkelingen van het IJmeer worden eerder groter dan kleiner, met name doordat recentelijk de discussie over het toekomstig peilbeheer in het IJsselmeergebied als geheel nieuwe wendingen lijkt te gaan nemen. De Commissie gaat er van uit dat ook hieraan in het Onderwaterplan nadere invulling zal worden gegeven.

3. In hoeverre worden voorwaarden geschapen om het Steigereiland een bijdrage te laten leveren aan ecologische kwaliteiten op hogere schaalniveaus?

Het SPvE wijst op de ecologische potenties van de luwte die wordt geschapen in de Steigerbaai, waarvan overigens de uitwerking buiten het bestek van het SpvE valt. Erg kansrijk lijkt deze optie echter niet, gezien de in het SpvE geschetste inrichting van deze baai.

Wel van belang kan zijn dat, mede gelet op de ligging nabij luw water en oeverzones^{4]} en op de achteruitgang van de betekenis van de steden voor oorspronkelijk op kliffen en rotsen broedende vogels, IJburg gaat functioneren als een belangrijk broedgebied voor zulke vogels. Dat vraagt om een gerichte ontwerp-inspanning.

4 insecten, zie bijvoorbeeld de grote betekenis van Pampus voor zwaluwen.

BIJLAGEN

bij het
Advies in het kader van het evaluerend ontwerpen
voor de besluitvorming over de woningbouwlocatie
Amsterdam IJburg, Stedebouwkundig Programma
van Eisen Steigereiland

(bijlagen 1 t/m 9)

groen

BIJLAGE 1

Brief van de gemeente Amsterdam d.d. 15 januari 1996 aan de Commissie voor de m.e.r. met verzoek bij te dragen aan het proces van evaluerend ontwerpen voor de woningbouwlocatie IJburg

 AMSTERDAM NIEUW-OOST	 Commissie voor de milieu-effectrapportage
Projectgroep IJburg Gemeente Amsterdam	ingekomen : 22 JAN. 1996
Datum 15 januari 1996 Uw brief van	nummer : 107-96
Uw kenmerk	dossier : 629-139 / 122-205
Ons kenmerk	kopie naar : Se / PP v. IJburg
Onderwerp Bijdrage van de Commissie aan 'evaluerend ontwerpen' IJburg	De Commissie voor de Milieu-effectrapportage t.a.v. drs. J.J. Scholten Postbus 2345 3500 GH Utrecht
	Informatie bij ir. H.M.E. v. Veldhuizen tel: 621.4173
	Bijlagen

Zeer geachte heer Scholten,

In het Plan van Aanpak ROM-IJmeer wordt bij het planonderdeel IJburg voorgesteld uw Commissie een rol te laten spelen in de door Amsterdam opgezette werkwijze van het zogenaamde 'evaluerend ontwerpen'. De essentie daarvan is, dat het stellen van ruimtelijke hypothesen door het ontwerpsteam IJburg telkens wordt afgewisseld door toetsen door deskundigen op verschillende terreinen, waaronder dat van het milieu. Op deze wijze worden telkens aangescherpte inzichten opgenomen in de volgende ontwerpstep.

Op 3 oktober jongstleden hebben wij in het kader van de toetsing van het MER 2e fase IJburg met uw Commissie hierover nader van gedachten gewisseld. Van de zijde van uw Commissie is in principe positief gereageerd op het vervullen van een dergelijke rol, mits de beide beleidsverantwoordelijke ministeries daarin kunnen bewilligen. Daarbij werd de wens uitgesproken op duidelijke, ook bestuurlijk gemarkeerde punten in de procedure te mikken. Ook zou een duidelijk onderscheid gemaakt moeten worden tussen:

- A bijdragen van de Commissie aan het ontwerpproces d.m.v. één of meer vrijwillige milieutoetsen;
- B het beoordelen van evaluatie-rapporten die inhoud geven aan de in de wet vervatte evaluatie-vereiste waaraan initiatiefnemer en bevoegd gezag gebonden zijn.

In deze brief zou ik het formele verzoek van de Gemeente Amsterdam aan Uw commissie willen voorleggen om beide genoemde rollen te willen vervullen. Dit mede namens de Provincie Noord-Holland. De elementen waarom het daarbij zou kunnen gaan worden hieronder toegelicht.

Weesperstraat 432
1018 DN Amsterdam
Telefoon 020 621.4176/4177
Telefax 020 621.4170

IJburg is een nieuwe stadswijk met ongeveer 18.000 woningen in het IJmeer, waarvoor de gemeente Amsterdam plannen ontwikkelt.

23

IJburg

AMSTERDAM
NIEUW-OOST

A Bijdragen aan het verbeteren van de milieu-inbreng in het ontwerpproces

De werkwijze van het evaluerend ontwerpen wordt al enige tijd in praktijk gebracht. In 1994 bij het opstellen van de Ontwikkelingsschets Nieuw-Oost, in 1995 bij de totstandkoming van de Startnota IJburg en een integraal natuurontwikkelingsplan voor het IJmeer. Middels expert meetings en discussierondes zijn daar diverse externe deskundigen zowel opbouwend als toetsend nauw bij betrokken geweest. Het werkprogramma voor IJburg voorziet erin dat deze werkwijze wordt gecontinueerd, waarbij op korte termijn ook inbreng van uw commissie op prijs wordt gesteld.

Gewenste inbreng van de commissie MER (korte termijn)

Het meest geschikte moment lijkt mij het stadium dat de definitieve Nota van Uitgangspunten *Ontwerp voor IJburg* en het Stedebouwkundig programma van eisen, voor het als eerste aan te leggen *Haveneiland* gereed zijn. Op basis van beide plannen zal de gemeenteraad van Amsterdam zomer 1996 het definitieve go-or-no-go besluit over IJburg nemen. Het schriftelijk verslag van een door uw commissie te verrichten onafhankelijke toets kan dan toegevoegd worden aan de stukken die aan de Gemeenteraad worden aangeboden en daarmee een rol in de besluitvorming spelen. Er is hier dan tevens sprake van een door uw commissie bepleit duidelijk procedureel moment voor de inbreng. Beide producten zullen naar verwachting in het komend voorjaar gereed zijn.

B Het beoordelen van evaluatie-rapporten

De milieu-effecten en -ambities die in het MER worden beschreven zijn deels gebaseerd op veronderstellingen. Hoewel deze veronderstellingen aan de hand van onderzoek- en ervaringsgegevens op verantwoorde wijze tot stand zijn gekomen, is natuurlijk niet met 100% zekerheid te voorspellen hoe het één en ander in de praktijk uitpakt. Dit gegeven leent zich naar onze mening dan ook goed voor de invulling van de in de wet vervatte evaluatievereiste. In de planvorming dienen zich daarvoor verscheidene mogelijkheden aan. Met als keuzecriterium om straks over informatie te beschikken die mogelijk nog een (bij)sturende rol kan spelen in de uitwerking van latere planfasen zijn de volgende onderwerpen geselecteerd:

- praktijkproeven op het gebied van natuurontwikkeling en mogelijk in relatie tot woningbouw op platforms;
- aquatisch ecosysteem in het kader van de monitoring ROM IJmeer;
- de interne waterkwaliteit van IJburg;
- de integratie van natuur in het stedelijk milieu;
- de ontwikkeling van de modal split.

Praktijkproeven

De aanleg van IJburg wordt voorafgegaan door een serie van proeven waardoor feitelijke directe effecten van aanleg zichtbaar worden. Deze proeven moeten ons in staat stellen met meer inzicht de effecten op wat langere termijn in te schatten. Een proef rond het *landmaken* loopt reeds. Het aangelegde proefeiland moet inzicht geven in voor- en nadelen van verschillende technische modaliteiten binnen de ophoogvariant en het

IJburg

AMSTERDAM
NIEUW-OOST

zettingsgedrag van ondergrond en opgebrachte zandlaag. Milieukundige parameters worden hier niet onderzocht.

Dit ligt anders bij de voorgenomen proef met *natuurontwikkeling*. Hier zal op praktijkschaal het natuurrendement van het aanbrengen van luwte en het plaatselijk verondiepen worden onderzocht en zullen tevens verschillende speciesoorten worden beproefd op hun geschiktheid om de verondieping mee uit te voeren. In 1997 zou de proeflokatie moeten worden aangelegd. Eerste indicaties worden in 1998 verwacht. Voor het trekken van conclusies uit de proef is het raadzaam twee vegetatie seizoenen mee te nemen: wij zijn dan in 1999. Tenslotte is het nog denkbaar dat de *woningbouw op platforms* nog begeleid gaat worden met een praktijkproef in het IJmeer. Hierover zijn nog geen afspraken gemaakt.

Monitoringsysteem

In het Plan van Aanpak ROM-IJmeer is definitief vastgelegd een monitoringsysteem op te zetten. Doel is meer inzicht te verkrijgen in de werking van het aquatisch ecosysteem en de door de MER ingeschatte effecten van landaanwinning, recreatie, koelwater en (wellicht) slibberging te evalueren. Resultaten worden vastgelegd in een jaarlijkse trendrapportage op basis waarvan een voorzichtige evaluatie mogelijk is. Langs deze lijn zal een evaluatierapport zinnig zijn zo'n vier jaar na de start van het landmaken, d.w.z. omstreeks het jaar 2000.

Interne waterkwaliteit

Een belangrijke milieu-speerpunt vormt de interne waterkwaliteit. Deze moet van een dusdanig niveau zijn, dat mogelijk problemen op dit gebied lokaal worden opgelost en niet worden doorgeschoven naar belendende watersystemen zoals het IJmeer. Hiervoor zijn aanvullende maatregelen in de vorm van bronbestrijding, verantwoord materiaalgebruik en mogelijk zelfs van infiltratie nodig. Evaluatie van de eerste resultaten is mogelijk na de aanleg en bebouwing van het eerste eiland, omstreeks 2005.

Natuurontwikkeling binnen het stedelijk milieu

De proeven en monitoring hebben met name betrekking op de aanlegwerkzaamheden en natuurontwikkeling in de omgeving van IJburg. Echter ook voor het interne stedelijk milieu zijn er natuurambities geformuleerd die de nodige aandacht verdienen. Bijvoorbeeld veronderstelde foerageer- en rustmogelijkheden voor watervogels in de kanalen tussen de aan te leggen eilanden en 's winters aan het strand. Zowel de ambities als de maatregelen die hiervoor worden voorgesteld lenen zich goed om te worden ondergebracht in een evaluatieprogramma. Ook deze evaluatie speelt op langere termijn.

Modal split

Dat geldt ook voor de ontwikkeling van de modal split. De ratio achter de keuze voor de locatie IJburg wordt voor een belangrijk deel bepaald door de gunstige resultaten die behaald zouden kunnen worden op het gebied van mobiliteit. In de planvorming wordt een modal split met 50% openbaar vervoer als maatgevend voor het ontwerp gehanteerd. Nu al is duidelijk dat hiervoor alle denkbare ontwerp- en verkeerstechnische middelen moeten worden ingezet.

IJburg

AMSTERDAM
NIEUW-OOST

Gewenste inbreng van de commissie MER (lange termijn)

De genoemde evaluatieprogramma's en -rapporten zouden onder verantwoordelijkheid van een werkgroep met vertegenwoordigers van de provincie Noord-Holland en de gemeente, mogelijk aangevuld met externe deskundigen en/of vertegenwoordigers van belangenorganisaties, kunnen worden opgesteld. Hoewel het evaluatieprogramma pas na de definitieve besluitvorming over IJburg (medio 1996) verder zal worden uitgewerkt kan over de gewenste inbreng van uw commissie vast het volgende worden aangegeven:

- Toetsing van het evaluatie-rapport over de proef met natuurontwikkeling. Het bestuurlijke ijkpunt is hier de behandeling van de definitieve plannen voor natuurontwikkeling in het IJmeer (1999).
- Toetsing van het evaluatie-rapport over de monitoringresultaten. Zoals gesteld zal dit in het jaar 2000 plaats vinden. Bestuurlijk ijkpunt is daar het besluit om al of niet na de tweede fase door te bouwen aan IJburg en/of Almere.
- Toetsing van evaluatie-rapporten over natuurontwikkeling binnen het stedelijk milieu, de interne waterkwaliteit en modal splitontwikkeling. Voorzien wordt dat dit pas na 2005 speelt.

Ik zou het zeer op prijs stellen als uw commissie zich wil buigen over deze mogelijkheden. Als daar overeenstemming over is stel ik mij voor een soortgelijk verzoek te richten aan de voor de MER bevoegde ministeries van VROM en LNV.

Met de meeste hoogachting,

ir. A.W. Oskam,
directeur dienst Ruimtelijke Ordening

BIJLAGE 2

Antwoord van de Commissie voor de m.e.r. d.d. 19 februari 1996 aan de gemeente Amsterdam op de brief, vernoemd in bijlage 1

commissie voor de milieu-effectrapportage

Aan de gemeente Amsterdam
T.a.v. de directeur dienst
Ruimtelijke Ordening
Ir. A.W. Oskam
Weesperstraat 432
1018 DN AMSTERDAM

uw kenmerk
--

uw brief
15 januari 1996

ons kenmerk
U087-96/Sc/mp/122-
205/629-140

onderwerp
Bijdrage van de Commissie m.e.r. aan
"evaluerend ontwerpen" IJburg en toetsing van evaluatie-rapporten

doorkiesnr.
(030) 234 76 00

Utrecht,
19 februari 1996

In uw brief van 15 januari jl. staat het verzoek aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) om op bepaalde momenten bij te dragen aan het proces van evaluerend ontwerpen van de voorgenomen woningbouwlocatie IJburg en aan het beoordelen van evaluatie-rapporten die moeten worden opgesteld in het kader van de m.e.r.'s over IJburg. Graag wil ik daarop als volgt reageren.

Tijdens het gesprek op 3 oktober 1995 in het kader van de toetsing van het milieu-effectrapport (MER) IJburg, tweede fase kwam de constatering naar voren dat m.e.r. voor ruimtelijke orderingsactiviteiten steeds toegepast wordt op bepaalde besluiten die moeten worden gezien als momentopnamen in een ontwikkelingsreeks van stappen in de planontwikkeling daarvoor. Dat houdt in dat bij het nemen van de ruimtelijke orderings besluiten over IJburg (respectievelijk het bestemmingsplan voor de eerste fase en het structuurplan en het streekplan voor de tweede fase) weliswaar al veel milieu-informatie voor handen is, maar daarnaast ook nog veel onbekend is. Om dit te ondervangen wordt de werkwijze van het evaluerend ontwerpen gevolgd zoals aangegeven in uw brief. Omdat het evaluerend ontwerpen in feite geen onderdeel is van de m.e.r.-procedure voor de eerste en tweede fase van IJburg is het niet vanzelfsprekend dat de Commissie voor de m.e.r. als onafhankelijke toetsende instantie betrokken wordt bij het evaluerend ontwerpen. Dat valt immers na de beoordeling van de MER'en over de eerste en tweede fase.

De Commissie staat echter positief tegenover uw verzoek betrokken te worden bij het evaluerend ontwerpen op het door u aangegeven tijdstip waarop de definitieve Nota van Uitgangspunten Ontwerp voor IJburg en het Stedebouwkundig programma van eisen voor het eerste aan te leggen Haveneiland gereed zal zijn. Daarmee kan namelijk worden bezien in hoeverre het toetsen van milieu-informatie tijdens het evaluerend ontwerpen tegemoet kan komen

Secretariaat: Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht, tel.: (030) 234 76 66
Telefax: (030) 233 12 95

Correspondentie-adres:
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

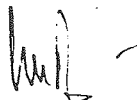
Kenmerk : U96/Sc/mp/122-205/629-140
Blad nr. : 2

aan de hiervoor genoemde beperking van de momentopname bij de toepassing van m.e.r. op ruimtelijke ordeningsactiviteiten.

De Commissie m.e.r. is daarom bereid haar medewerking te verlenen aan het evaluerend ontwerpen op voorwaarde dat de ministers van VROM en LNV die verantwoordelijk zijn voor de correcte toepassing van het instrument m.e.r. daarmee instemmen. De Commissie heeft echter begrepen dat de in uw brief vermelde uitspraak in het Plan van Aanpak ROM-IJmeer deze instemming eigenlijk al inhoudt.

Daarnaast vraagt u de Commissie voor de m.e.r. ook evaluatie-rapporten te beoordelen die worden opgesteld vanwege de wettelijke vereisten voor de evaluatie verplichting bij m.e.r. Volgens uw brief gaat het om rapporten en tijkmomenten die vallen in 1999 en daarna. De Commissie voor de m.e.r. verwacht dat de evaluatie achteraf waardevol kan zijn als nazorg van het lopende besluitvormingsproces. Formeel bezien is geen rol weggelegd voor de Commissie voor de m.e.r. voor het toetsen van evaluatie-rapporten. De Wet milieubeheer stelt slechts dat dergelijke rapporten ook ter beschikking van de Commissie moeten worden gesteld. Een bijdrage van de Commissie voor de m.e.r. aan de evaluatie achteraf kan dus eveneens slechts plaatsvinden met de instemming van de ministers van VROM en LNV.

De Commissie wacht met belangstelling het resultaat af van uw contact met de ministers van VROM en LNV over de door u gewenste inschakeling van de Commissie.

Ir. M.M.U. van Dis
voorzitter van de werkgroepen m.e.r. IJburg,
eerste en tweede fase

c.c. De heer drs. A.A.C. Schout, provincie Noord-Holland.

Secretariaat: Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht, tel.: (030) 234 76 66
Telefax: (030) 233 12 95

Correspondentie-adres:
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

BIJLAGE 3

Verzoek van de gemeente Amsterdam d.d. 10 april 1996 aan de Ministers van VROM en LNV in te stemmen met de inschakeling van de Commissie voor de m.e.r. in het proces van evaluerend ontwerpen

IJburg

AMSTERDAM
NIEUW-OOST

Projectgroep IJburg
Gemeente Amsterdam

Datum
10 april 1996
Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Onderwerp
IJburg

VROM/DGM, dir. bestuursz., afd. MER
drs. J.J. de Boer (IP-660)
Postbus 30945
2500 GX Den Haag

Informatie bij
A. van Gelderen
020-6214174

Bijlagen
2

Geachte heer De Boer,

Op 1 april jongstleden heeft de Commissie voor de milieu-effectrapportage een concept-advies uitgebracht over het MER IJburg 2e fase. Dit positieve advies markeert een lange periode van constructieve betrokkenheid van de Commissie bij het ontwerp voor IJburg. Een betrokkenheid die de gemeente Amsterdam graag, los van het formele MER-kader, zou willen continueren.

In mijn brief van 15 januari 1996 heb ik de Commissie daarom gevraagd in het kader van de werkwijze van het zogenoemde 'evaluerend ontwerpen', mee te werken aan één of meerdere vrijwillige milieutoetsen.

Het evaluerend ontwerpen is het antwoord van de gemeente Amsterdam op de gebleken discrepantie tussen de dynamiek van het ontwerpproces en het MER als momentopname. De essentie daarvan is, dat het stellen van ruimtelijke hypothesen door het ontwerpsteam IJburg wordt afgewisseld door toetsen door deskundigen op verschillende terreinen, waaronder dat van het milieu. Op deze wijze worden telkens aangescherpte inzichten opgenomen in de volgende ontwerpstep.

Zowel de methode van evaluerend ontwerpen als de betrokkenheid van de Commissie voor de m.e.r. daarbij worden in het mede door uw ministerie ontwikkelde Plan van Aanpak ROM-IJmeer onderschreven.

De Commissie heeft tot mijn genoegen positief op mijn verzoek gereageerd. In de brief van 15 januari jongstleden (zie bijlage) wordt echter één voorbehoud gemaakt. Omdat het voorstel de formele rol van de Commissie overstijgt, heeft zij mij verzocht zowel u als het ministerie van LNV, als verantwoordelijke ministeries voor de correcte toepassing van het m.e.r.-instrumentarium, toestemming te vragen.

Weesperstraat 432
1018 DN Amsterdam
Telefoon 020 621.4176/4177

IJburg is een nieuwe stadswijk met ongeveer 18.000 woningen in het IJmeer,
waarvoor de gemeente Amsterdam plannen ontwikkelt.

29

IJburg

AMSTERDAM
NIEUW-OOST

Ik zou het zeer op prijs stellen wanneer u zich op korte termijn over dit verzoek buigt. In geval van een positieve reactie kunnen wij nog vóór het definitieve aanlegbesluit begin september, het actuele Ontwerp voor IJburg aan de Commissie voorleggen.

Ik zie met belangstelling uw reactie tegemoet.

Hoogachtend,

ir. A.W. Oskam,
directeur dienst Ruimtelijke Ordening

BIJLAGE 4

Brief van de Minister van VROM d.d. 25 april 1996 aan de gemeente Amsterdam met instemming tot inschakeling van de Commissie voor de m.e.r. in het proces van evaluerend ontwerpen

Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Directoraat-Generaal Milieubeheer
Directie Bestuurszaken / IPC 660
Afdeling Milieu-effectrapportage
Postbus 30945
2500 GX Den Haag
tel.: 070-3394097
fax: 070-3391302

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
Ingekomen:	12 MEI 1996
nummer:	737-96
Dossier:	629-181/122-707
Kopie naar:	Sc-pros

Projectgroep IJburg
Gemeente Amsterdam
ir. A.W. Oskam
Weesperstraat 432
1018 DM Amsterdam

Uw kenmerk	Uw brief	Kenmerk	Datum
	10-4-1996	DGM/B/MER/ 96023652	25 APR. 1996
Onderwerp			

Geachte heer van Oskam,

De gemeente Amsterdam heeft een discrepantie geconstateerd tussen de dynamiek van het ontwerpproces voor IJburg en het MER daarin als momentopname. Het antwoord van de gemeente Amsterdam daarop is evaluerend ontwerpen.

U heeft de afdeling m.e.r. bij brief van 10 april 1996 verzocht om inschakeling van de Commissie voor de milieu-effectrapportage aan één of meer vrijwillige milieutoetsen.

Bij deze krijgt u goedkeuring voor inschakeling van de Commissie voor de m.e.r.. Gelet op de langere duur van het vervolgtraject lijkt het mij niet overbodig aan te geven dat dit natuurlijk geldt voor zolang de Commissie in functie is.

De afdeling m.e.r. ziet dit initiatief als waardevol aangezien de effecten op het milieu gedurende het ontwerpproces getoetst worden.

Voor vergelijkbare projecten zouden de ervaringen nuttig kunnen zijn. Ik zou in de toekomst eventueel een beroep willen doen op uw praktijkkennis over deze casus. Een afschrift van deze brief stuur ik aan de Commissie voor de m.e.r.

Ik hoop u zo voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

De Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
voor deze;
de directeur-generaal Milieubeheer,
o.l.:
Het hoofd van de afdeling Milieu-effectrapportage,

Drs. J.J. de Boer

Bijlagen

Verzoekte bij beantwoording onderwerp, datum en kenmerk van deze brief te vermelden
In verband met het regeringsbeleid om het aantal auto-kilometers terug te dringen wordt het zeer op prijs gesteld
dat u bij bezoek aan een VROM-kantoor gebruik maakt van het openbaar vervoer

31

BIJLAGE 5

Verzoek van de gemeente Amsterdam d.d. 19 juni 1996 aan de Commissie voor de m.e.r. om advies uit te brengen over de eerste documenten die zijn verschenen in het kader van het proces van evaluerend ontwerpen

IJburg	
AMSTERDAM NIEUW-OOST	
Projectgroep IJburg Gemeente Amsterdam	
Datum	19 juni 1996
Uw brief van	
- Uw kenmerk	
- Ons kenmerk	
Onderwerp	Evaluerend ontwerpen IJburg
Informatie bij	H. Groot 020-621.4171
Bijlagen	div

Commissie voor de De Commissie voor de Milieu-effectrapportage t.a.v. drs. J.J. Scholten	
ingekomen :	Postbus 2345 25 JUNI 1996
nummer :	3500 GH Utrecht
dossier :	raib-96
kopie naar :	039-1/m4 12X
	Sc-pres-bibl.

Geachte heer Scholten,

In uw brief van 19 februari heeft u positief gereageerd op ons verzoek een bijdrage te leveren aan het proces van evaluerend ontwerpen voor de woningbouwlocatie IJburg, op voorwaarde dat de ministers van VROM en LNV daarmee instemmen. Inmiddels heeft de minister van VROM haar goedkeuring verleend aan inschakeling van de Commissie voor de Milieu-effectrapportage bij het evaluerend ontwerpen.

Bij deze wil ik u de eerste produkten aanbieden die in aanmerking komen voor een toets in het kader van het evaluerend ontwerpen, namelijk de nota van uitgangspunten *Ontwerp voor IJburg* en het stedenbouwkundig programma van eisen *Haveneiland en Rieteilanden*. Deze stedenbouwkundige planprodukten worden als onderdeel van het aanlegbesluit IJburg op 4 september 1996 aan de gemeenteraad voorgelegd. Bij deze verzoek ik u de in deze produkten voorgestelde ontwikkelingen te toetsen op hun milieu-effecten. Ik hoop dat u in staat zult zijn uw reactie voor 20 augustus te geven zodat deze kan worden gevoegd bij de stukken die aan de gemeenteraad worden aangeboden. Uw advies zal dan een rol spelen bij de besluitvorming door de raad over IJburg.

Vooruitlopend op deze formele aanvraag is afgesproken dat op 22 juli een presentatie van de plannen aan uw commissie plaatsvindt. Bij deze presentatie wordt ook een vergelijking gemaakt van de effecten van de beschreven alternatieven van IJburg eerste en tweede fase met de milieu-effecten van het eilandennrijk.

Hoogachtend,

Ir. A.W. Oskam
directeur dienst Ruimtelijke Ordening

Weesperstraat 432
1018 DN Amsterdam
Telefoon 020 621.4176/4177
Telefax 020 621.4170

IJburg is een nieuwe stadswijk met ongeveer 18.000 woningen in het IJmeer, waarvoor de gemeente Amsterdam plannen ontwikkelt.

33

BIJLAGE 6

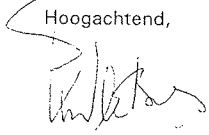
Verzoek van de gemeente Amsterdam d.d. 29 juni 1998 aan de Commissie voor de m.e.r. om advies uit te brengen over het Stedenbouwkundig Programma van Eisen Steigereiland in het kader van het proces van evaluerend ontwerpen

IJburg AMSTERDAM NIEUW-OOST	 Commissie voor de milieu-effectrapportage
Projectgroep IJburg Gemeente Amsterdam	Ingekomen : 30 JUNI 1998
	nummer : 41065-98
	dossier : 039 - 40
	kopie naar : Commissie MER
Datum: 29 juni 1998 Uw brief van -- Uw kenmerk -- Ons kenmerk -- Onderwerp SpvE Steigereiland	Commissie MER dhr. J. Scholten postbus 2345 3500 GH UTRECHT
	Informatie bij G.J.C. Goosen 020 - 6214282
	Bijlagen 10

Geachte heer Scholten,

Hierbij bied ik u ter advisering het concept-Stedenbouwkundig Programma van Eisen (SpvE) Steigereiland aan. Na het Haven- en Rieteiland betreft dit het tweede eiland van IJburg dat op een dergelijk planniveau is uitgewerkt. Het ligt in de bedoeling de besluitvorming van dit SpvE voor november 1998 af te ronden. Dit betekent dat het advies van de Commissie MER aangaande dit SpvE uiterlijk 11 september in ons bezit moet zijn, opdat van onze zijde op uw advies richting ons Gemeentebestuur gereageerd kan worden. Wij willen gaarne aan de leden van de Commissie MER een toelichting op het SpvE geven. Wanneer u daarvoor rond 1 september een datum heeft kunnen regelen, kunnen wij daarover concrete afspraken maken.

Hoogachtend,

ir. K.W. de Boer,
ambtelijk opdrachtgever IJburg.

Weesperstraat 432
1018 DN Amsterdam
Telefoon 020 621.4176/4177
Telefax 020 621.4170

IJburg is een nieuwe stadswijk met ongeveer 18.000 woningen in het IJmeer, waarvoor de gemeente Amsterdam plannen ontwikkelt.

35

BIJLAGE 7

Verzoek van de Gemeente Amsterdam d.d. 2 september 1998 aan de Commissie voor de m.e.r. om advies uit te brengen over het Stedenbouwkundig Programma van Eisen Steigereiland in het kader van het proces van evaluerend ontwerpen

IJburg

AMSTERDAM
NIEUW-OOST

Projectgroep IJburg
Gemeente Amsterdam

aan de leden van de Commissie MER

Datum
2 september 1998

Uw brief van

--
Uw kenmerk

--
Ons kenmerk

--
Onderwerp

aanvullende stukken ten behoeve
van behandeling concept-advies
Commissie MER inzake SpvE
Steigereiland

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	03 SEP. 1998
nummer :	1257-98
dossier :	039-61
kopie naar :	Sc

Informatie bij

Bijlagen

G.J.C. Goosen
020 - 6214282

6

Geachte leden van de Commissie MER,

Hierbij treft u een aantal stukken aan waarnaar in onze mondelinge reactie op uw concept-advies inzake het SpvE Steigereiland verwezen zal worden.

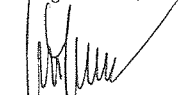
Het betreft achtereenvolgens, met verwijzing naar de passages in het concept-advies:

- tbv. pagina 4 regel 10: kopie brief van directeur Milieudienst d.d. 27 maart 1996 inzake afstand woningbouw - hoogspanningskabels IJburg
- tbv. pagina 5, regel 34: Werkprogramma Milieumaatregelen IJburg, Projectbureau IJburg, d.d. augustus 1997
- tbv. pagina 7, regel 11: kopieën brieven ROB d.d. 10 september 1997, stadarcheoloog Baart d.d. 18 februari 1997, inzake bodemarchief IJburg
- tbv. pagina 7, regel 28: kopieën conform Ontwerp Waterkeringen eerste uitvoeringsfase IJburg d.d. 25 juni 1998, inzake overhoogtes waterkeringen
- tbv. pagina 9, regel 13: kopie Waterplan Haveneiland en Rieteilanden IJburg, DWR, d.d. januari 1998

Ik hoop dat u deze aanvullende informatie betreft bij de formulering van uw definitieve advies.

Tevens is ten behoeve van de korte presentatie voorafgaand aan de behandeling van uw concept-advies een overzichtskaart projecten natuurontwikkeling IJburg bijgevoegd.

Hoogachtend,

drs. G.J.C. Goosen,
projectmanager Natuurontwikkeling en Milieu IJburg

Weesperstraat 432
1018 DN Amsterdam
Telefoon 020 621.4176/4177
Telefax 020 621.4170

IJburg is een nieuwe stadswijk met ongeveer 18.000 woningen in het IJmeer,
waarvoor de gemeente Amsterdam plannen ontwikkelt.

BIJLAGE 8

Projectgegevens

Initiatiefnemer: gemeenteraad van Amsterdam en voor deze het Projectbureau IJburg

Bevoegd gezag: gemeenteraad van Amsterdam

Besluit: vaststelling van het Stedenbouwkundig Programma van Eisen voor het Steigereiland van de woningbouwlocatie IJburg.

Categorie Besluit m.e.r.: C 00.6

Activiteit: De gemeente Amsterdam heeft het voornemen een nieuwe woningbouwlocatie aan te leggen in het IJmeer: IJburg. Het plangebied omvat in totaal 660 hectare en het totale aantal woningen bedraagt ongeveer 18.000. IJburg zal tot stand moeten komen door middel van landaanwinning. Het grootste deel daarvan zal gebeuren door integrale zandophoging tot een niveau van circa 1 meter + NAP. Een deel van IJburg zal worden aangelegd als polder.

Voor de realisatie van IJburg zijn sedert 1983 al diverse milieueffectrapportages/m.e.r. uitgevoerd ten behoeve van de planologische inpassing van de nieuwe woningbouwlocatie en de concessieverlening voor de landaanwinning (zie de projecten 112, 122, 629, 788).

Vanwege het niveau waarop de besluitvorming met behulp van deze m.e.r.'s plaatsvindt en ook vanwege het karakter van de voortschrijdende planvorming waarin geleidelijk invulling wordt gegeven aan het voornemen tot realisatie van IJburg, is in de diverse milieueffectrapporten (MER) aangegeven dat ook na de besluitvorming over de bijbehorende plannen en concessieverleningen nog steeds veel onbekend zal zijn. De gemeente Amsterdam heeft de bedoeling deze leemten geleidelijk in te vullen door middel van de methode van evaluerend ontwerpen met het nemen van achtereenvolgende planvormingsstappen waarbij elke stap wordt gevolgd door een toetsing. De gemeente Amsterdam heeft verzocht hierbij ook de Commissie voor de m.e.r. in te schakelen met toestemming van de Ministers van VROM en LNV.

In de eerste stap ging het om de toetsing op milieuaspecten van twee documenten:

- de Nota van Uitgangspunten Ontwerp voor IJburg;
- het Stedenbouwkundig Programma van Eisen Haveneiland en Rietlanden.

In de tweede stap gaat het om de toetsing op milieuaspecten van het Stedenbouwkundig Programma van Eisen Steigereiland.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: n.v.t.

richtlijnenadvies uitgebracht op: n.v.t.

richtlijnen vastgesteld op: n.v.t.

kennisgeving MER: n.v.t.

eerste advies uitgebracht: 13 augustus 1996

tweede advies uitgebracht: 9 september 1998

Bijzonderheden: Omdat de inschakeling van de Commissie voor de m.e.r. gevraagd wordt voor de vrijwillige toetsing van documenten die niet zijn opgesteld in het kader van een m.e.r.-procedure maar die eigenlijk aanhaken bij het voortschrijdende planvormingsproces nadat de diverse m.e.r.-plichtige besluiten over de aanleg van IJburg genomen zullen zijn, is de formele instemming van de Ministers van VROM en LNV nodig. Het verzoek daartoe werd door de gemeente Amsterdam gemaakt op 10 april 1996. De instemming van de Ministers werd gegeven per brief van 25 april 1996.

Het proces van evaluerend ontwerpen inclusief de inschakeling van de Commissie voor de m.e.r. voor een vrijwillige toetsing van milieu-aspecten op sommige momenten in dat proces wordt ook onderschreven door de deelnemers aan het Plan van Aanpak ROM-IJmeer.

De adviezen richten zich op de milieuaspecten die zowel de planvorming van IJburg als geheel aangaan als ook de diverse deelgebieden van de woningbouwlocatie:

- de werking van het aquatisch ecosysteem van het IJmeer en de reacties daarvan op de aanleg van de eilanden van IJburg;
- de mogelijkheden tot compenserende maatregelen voor natuurbouw in relatie tot de kenmerken van het aquatisch ecosysteem en de mogelijkheden voor de nieuwe terrestrische ecosystemen op de eilanden van IJburg;
- het gebruik van het zogenoemde milieuprestatiesysteem en de milieukwaliteit van de deelgebieden;
- de waterstaatkundige veiligheid van de deelgebieden;
- de analyse van de kans op falen van de sanering van het verontreinigde gebied op en langs de Diemerzeedijk en de maatregelen die de eventuele negatieve gevolgen daarvan voor de leefomgeving van IJburg kunnen tegengaan;
- de functie-indeling en ontsluiting van de deelgebieden, de modal split en de parkeermogelijkheden;
- de samenhang van de deelgebieden onderling en met de stedelijke en landschappelijke structuren rond IJburg;
- de cultuurhistorische waarden binnen het plangebied van IJburg en de bescherming daarvan.

Samenstelling van de werkgroep:

prof.dr.ir. E.W. Bijker

ir. H.S. Buijtenhek

ir. M.M.U. van Dis (voorzitter toetsingsfase)

G.F.W. Herngreen

drs. J.H. Hoogendoorn

dr. H. Nieboer

ir. J. Termorshuizen

Secretaris van de werkgroep: drs. J.J. Scholten

BIJLAGE 9

Reactie van de gemeente Amsterdam d.d. 16 augustus 1996 op het advies van de Commissie voor de m.e.r. d.d. 13 augustus 1996

gemeente Amsterdam

stadhuis, amstel 1
1011 PN amsterdam
telefoon 020-552.9111
doventeksttelefoon 020-620.9279
telefax 020-552.3426
postbus 202
1000 AE amsterdam

Aan de plaatsvervangend voorzitter van de
Commissie voor de milieu-effectrapportage
ir. M.M.U. van Dis
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

onderwerp
Evaluierend ontwerpen IJburg

Geachte heer Van Dis,

In het kader van het traject van het evaluerend ontwerpen heeft u op 13 augustus geadviseerd over de nota van uitgangspunten Ontwerp voor IJburg en het stedenbouwkundig programma van eisen voor het Haveneiland. Ik ben zeer verheugd dat ook uit uw advies blijkt, dat wij met IJburg op de goede weg zijn. Het advies bevestigt dat wij erin zijn geslaagd de hoge ambities op het gebied van natuur en milieu in het ontwerp waar te maken. De verschillende milieu-effectrapportages die in de loop der tijd zijn opgesteld en de rol die uw commissie daarbij heeft gespeeld hebben daaraan een belangrijke bijdrage geleverd.

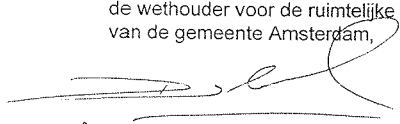
Mede dankzij uw advies zie ik de komende besluitvorming over IJburg met vertrouwen tegemoet. Het advies is in dat kader toegezonden aan de leden van de gemeentelijke Commissie voor de ruimtelijke ordening. De gemeenteraad neemt op 4 september aanstaande een definitief besluit.

In uw advies doet u verscheiden aanbevelingen. Ik heb de projectleiding opdracht gegeven deze aanbevelingen te betrekken bij de verdere planontwikkeling, die in nauw overleg met de betrokken consortia van marktpartijen plaatsvindt. Ik stel me voor dat u te zijner tijd schriftelijk van het resultaat op de hoogte wordt gesteld.

Rest mij nog mijn bijzondere waardering uit te spreken over uw medewerking aan het evaluerend ontwerpen. Met dit advies is de eerste stap gezet. In het kader van de planuitwerking voor de 2e fase hopen wij wederom een beroep op u te kunnen doen.

Hoogachtend,

de wethouder voor de ruimtelijke ordening
van de gemeente Amsterdam,

D.B. Stadig

Het stadhuis is bereikbaar per metro en tram (lijnen 9 en 14), nabij Waterlooplein

behandelend ambtenaar

Van Veldhuizen

afdeling

PMB

telefoon

621.4176

nummer

uw brief

datum

16-8-1996

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	29 AUG. 1996 bijlagen
nummer :	B31-96
dossier :	030-33
kopie naar :	8-100

51